

Nieuwbouw Haags Montessori Lyceum

.....
**Selectieleidraad aanbesteding
installatieadviseur**

Opdrachtgever	Haags Montessori Lyceum
Datum	23 september 2026
Referentie	P2000547-0008.1.0

.....
Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven.

Voorwoord

Voor u ligt de selectieleidraad voor het installatietechnisch ontwerp voor de nieuwbouw van het Haags Montessori Lyceum (later: HML).

Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden is voornemens een overeenkomst aan te gaan met een installatieadviseur voor het ontwerp van de nieuwbouw van HML. HML is een school voor voortgezet onderwijs voor mavo, havo en vwo in de wijk Benoordenhout in Den Haag met ca. 1.680 leerlingen. De school heeft twee vestigingen: een hoofdvestiging aan de Nassau Bredastraat (sinds 1957) en een tijdelijke nevenvestiging aan de Neuhuyskade (sinds 2019 en tot 2029). In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Den Haag is voor het HML vervangende nieuwbouw en uitbreiding aan de Nassau Bredastraat voor maximaal 1.600 leerlingen voorgesteld. Het gebouw aan de Neuhuyskade was voorheen een kantoorgebouw en is getransformeerd tot onderwijsgebouw. Door de gemeente is een vergunning voor een onderwijslocatie afgegeven voor de duur van 10 jaar. In 2029 moet voor deze locatie een alternatief zijn gerealiseerd. Met nieuwbouw en uitbreiding aan de Nassau Bredastraat kunnen de leerlingen in één gebouw worden gehuisvest aan de Nassau Bredastraat.

De aanbesteding van het project vindt plaats volgens een Europese niet-openbare. Daarmee is de aanbesteding opgedeeld in twee fasen. In fase 1, de selectiefase, mogen alle geïnteresseerde partijen zich aanmelden, waarna er een selectie plaatsvindt op basis van uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriteria. In fase 2, de gunningsfase, worden de geselecteerde partijen uitgenodigd om een inschrijving te doen.

Deze selectieleidraad is de handleiding voor fase 1 en heeft als doel om:

- Een beeld te geven van de opdracht en de totale aanbestedingsprocedure.
- Inzicht te bieden in de eisen waaraan een gegadigde dient te voldoen om voor de opdracht in aanmerking te komen.
- Inzicht te bieden in de wijze waarop de selectie plaatsvindt.
- Duidelijk te maken op welke wijze een gegadigde zich kan aanmelden en wanneer welke gegevens dienen te worden verstrekt.

Een en ander zodat gegadigden voldoende informatie hebben over hun eventuele belang zich ook daadwerkelijk als serieuze gegadigde aan te melden.

Voor fase 2 wordt een gunningsleidraad beschikbaar gesteld aan de geselecteerde partijen.

Van de opdrachtnemer (de inschrijvende partij aan wie de opdracht definitief wordt gegund) wordt uiteindelijk verwacht dat hij in interactie met de opdrachtgever in nevenaanneming bijdraagt aan de uitvoering van het project binnen de beschikbare kaders.

Inhoudsopgave

1.	Algemeen	5
1.1.	Het project	5
1.2.	De werkzaamheden	8
1.3.	Aanbesteder	9
1.4.	Adres voor nadere inlichtingen en aanmelding	9
1.5.	Overeenkomst	9
1.6.	Overige partijrelaties	9
1.7.	Gegadigden	10
1.7.1.	Organogram	10
1.7.2.	Combinatie	10
1.7.3.	Derde/onderaannemer	10
1.7.4.	Concern	10
2.	Aanbestedingsprocedure	11
2.1.	Procedure	11
2.2.	Fase 1 (selectiefase)	11
2.2.1.	Selectieprocedure	11
2.2.2.	Nota van inlichtingen selectiefase	11
2.2.3.	Aanmelding	12
2.3.	Fase 2 (gunningsfase)	12
2.3.1.	Uitnodiging tot inschrijving	12
2.3.2.	Dialogronde	13
2.3.3.	Gunningscriterium,	13
2.4.	Planning	14
3.	Uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriteria	15
3.1.	Uitsluitingsgronden	15
3.1.1.	Verplichte uitsluitingsgronden	15
3.1.2.	Facultatieve uitsluitingsgronden	16
3.2.	Geschiktheidseis: beroepsbevoegdheid	17
3.3.	Geschiktheidseis: financiële en economische situatie	17
3.3.1.	Financiële bedrijfssituatie/jaarverslag	17
3.3.2.	Zekerheden	18
3.4.	Geschiktheidseis: technische bekwaamheid	18
3.4.1.	Ervaring met werkzaamheden van vergelijkbare projecten	18
3.4.2.	Ervaring met gebruik van een Bouw Informatie Model	19
3.5.	Selectiecriteria	20
3.5.1.	Ervaring met werkzaamheden van vergelijkbare projecten	20
3.5.2.	Werkwijze	21
4.	Procedure van beoordelen	22

4.1.	Procedure	22
4.2.	Beoordelingscommissie	22
5.	Selectiebeslissing	23
6.	Overige bepalingen	23
	Annex 1: aanmeldingsformulier (met bijlagen)	25
	Bijlage 1: ingevuld Uniform Europees Aanbestedingsdocument	27
	Bijlage 2: financiële gegevens en jaarverslag	28
	Bijlage 3: referentieprojecten	29
	Bijlage 4: Voorbeeld van het gevraagde BIM-model	30
	Bijlage 5: omschrijving werkwijze (vertaling van de visie en het Programma van Eisen in een installatietechnisch ontwerp)	31
	Bijlage 6: organogram	32
	Bijlage 6a: bewijs van een onafhankelijke inschrijving	32
	Bijlagen 7 en 8: verklaring(en) derde(n) dat daadwerkelijk een beroep op hem (hen) kan worden gedaan (indien van toepassing)	33
	Annex 2: financiële bedrijfsbeoordelingen	34
	Annex 3: model bijlage referentieprojecten	36
	Annex 4: beoordelingssystematiek selectiecriteria	38
	Annex 5: vragenlijst nota van inlichtingen (zie Bricsys)	39
	Annex 6: checklist aanmelding	40
	Annex 7: Ambitiedocument Haags Montessori Lyceum	41
	Annex 8: BIM-leidraad bij projecten (zie Bricsys)	44

1. Algemeen

1.1. Het project

Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden (SVOH) staat voor de opgave om vervangende nieuwbouw te realiseren voor het Haags Montessori Lyceum (HML) in Den Haag. Het HML is een school voor mavo, havo en vwo met circa 1.600 leerlingen en maakt onderdeel uit van de Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden. De school verzorgt montessorionderwijs, waarbij leerlingen leren leiding te geven aan zichzelf in verbinding met anderen. Zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerking en persoonlijke ontwikkeling vormen daarbij de kern van het onderwijsconcept.

Het Haags Montessori Lyceum kijkt vooruit naar het onderwijs van de toekomst. De school wil leerlingen voorbereiden op een snel veranderende samenleving door ruimte te bieden voor gepersonaliseerd leren, projectonderwijs, maatschappelijke betrokkenheid en creativiteit. Het schoolgebouw en de leeromgeving worden daarbij gezien als een essentieel onderdeel van het onderwijsconcept: een plek die niet alleen functioneert als school, maar ook als gemeenschap, waar ontmoeten, leren, ontwikkelen en samenwerken centraal staan.

In de huidige situatie is het HML gehuisvest op twee locaties. De hoofdvestiging bevindt zich aan de Nassau Bredastraat in de wijk Benoordenhout. Daarnaast maakt de school sinds 2019 gebruik van een tijdelijke nevenvestiging aan de Neuhuyskade. Deze tijdelijke huisvesting beschikt over een vergunning tot uiterlijk 2029, waarna alle leerlingen weer op één locatie moeten worden gehuisvest.

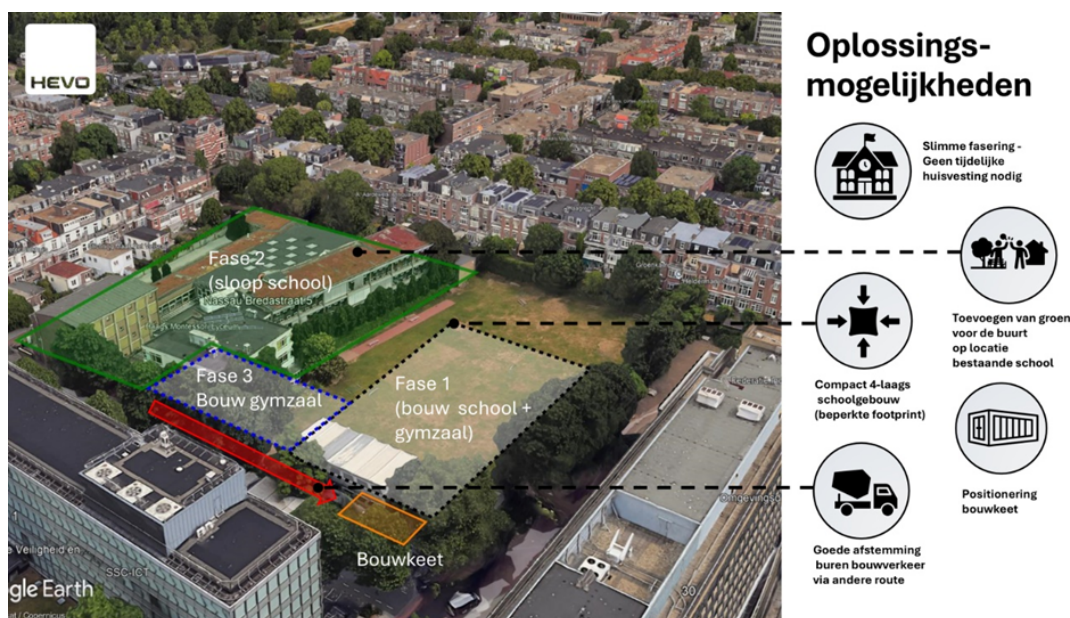

Nieuwbouwlocatie hoofdvestiging aan de Nassau Bredastraat

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de bestaande huisvesting aan de Nassau Bredastraat zowel kwalitatief, technisch als onderwijskundig onvoldoende aansluit bij de

huidige en toekomstige behoeften van de school. Daarnaast biedt het bestaande gebouw onvoldoende capaciteit om alle leerlingen van beide locaties duurzaam te huisvesten. In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Den Haag is daarom vervangende nieuwbouw opgenomen voor maximaal 1.600 leerlingen.

Na een uitgebreide verkenning van renovatie-, vernieuwbouw- en nieuwbouwscenario's heeft SVOH gekozen voor het scenario vervangende nieuwbouw. Daarbij wordt een nieuw schoolgebouw gerealiseerd op het eigen terrein aan de Nassau Bredastraat, waardoor het onderwijs tijdens de bouw kan blijven functioneren in de bestaande gebouwen. Na oplevering van de nieuwbouw zal de bestaande bebouwing worden gesloopt en wordt het terrein opnieuw ingericht.

Mogelijke fasering nieuwbouwscenario

De nieuwbouw omvat circa 10.650 m² bvo onderwijsruimte en 1.820 m² bvo sportvoorzieningen. Het gebouw wordt ontworpen voor circa 1.600 leerlingen en voldoet aan de actuele eisen ten aanzien van duurzaamheid, onderwijskwaliteit, flexibiliteit, toegankelijkheid en toekomstbestendigheid. Daarbij wordt uitgegaan van een compact en energiezuinig gebouw dat aansluit op de ambities van SVOH en de gemeente Den Haag. De nieuwbouw dient te voldoen aan de toekomstige eisen voor emissievrij en duurzaam vastgoed en moet ruimte bieden voor verdere ontwikkeling van het onderwijsconcept van het HML.

Los van de nieuwbouwopgave heeft SVOH aanvullende ambities voor de ontwikkeling van de locatie.

Onderwijsconcept en leeromgeving

Het nieuwe Haags Montessori Lyceum moet een eigentijdse vertaling worden van de montessorivisie op leren. Uitgangspunt is een overzichtelijk en veilig gebouw waarin leerlingen zelfstandig kunnen werken, elkaar kunnen ontmoeten en waar verschillende leer- en werkvormen worden gefaciliteerd.

Het ruimtelijk concept bestaat uit verschillende leergebieden, waaronder leergebieden voor de basisvakken, Science en CreaTech. Deze leergebieden bieden een combinatie van instructieruimten, projectplekken, werkgebieden voor zelfstandig leren, spreekkamers en werkplekken voor docenten. Hierdoor ontstaat een leeromgeving die flexibel kan meebewegen met toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs.

Het hart van de school wordt gevormd door een centrale ontmoetingsruimte met aulafunctie waar leren, ontmoeten, presenteren, eten en ontspannen samenkomen. Transparantie, zichtlijnen, sociale veiligheid en verbinding tussen de verschillende onderdelen van het gebouw zijn daarbij belangrijke ontwerpuitgangspunten.

Sportvoorzieningen

Voor het bewegingsonderwijs worden vier gymzalen gerealiseerd als integraal onderdeel van de nieuwbouwontwikkeling. De sportvoorzieningen dienen niet alleen geschikt te zijn voor gebruik door de school, maar moeten tevens mogelijkheden bieden voor gebruik door sportverenigingen en andere maatschappelijke partijen buiten schooltijd.

De sportvoorzieningen krijgen daarom een eigen entree en kunnen onafhankelijk van de rest van het gebouw worden gebruikt. Hiermee draagt de nieuwbouw niet alleen bij aan de onderwijsopgave van het HML, maar ook aan de sportieve en maatschappelijke voorzieningen in de omgeving.

Terrein en omgeving

De herontwikkeling biedt tevens kansen om de locatie en haar omgeving kwalitatief te verbeteren. De buitenruimte wordt ingericht als een groen schoolpark met ruimte voor ontmoeting, beweging, buitenonderwijs en verblijf. Daarnaast wordt voorzien in voldoende fietsparkeervoorzieningen voor leerlingen en medewerkers en wordt aandacht besteed aan een veilige en logische ontsluiting van het terrein.

Bij de uitwerking van het ontwerp wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de ligging binnen het rijksbeschermd stadsgezicht Benoordenhout, de relatie met de omliggende woonomgeving en de wens om de ruimtelijke kwaliteit van zowel de school als de directe omgeving te versterken.

Let wel: hoewel gekozen is voor volledige nieuwbouw, hecht SVOH waarde aan de cultuurhistorische en onderwijskundige kenmerken van het oorspronkelijke Montessori-schoolgebouw. Van ontwerpende partijen wordt verwacht dat zij de kenmerkende principes van het oorspronkelijke gebouw, zoals de combinatie van instructieruimten, zelfstandige

werkplekken, ontmoetingsruimte en transparantie, op eigentijdse wijze vertalen naar het nieuwe ontwerp. Hiermee wordt niet zozeer het gebouw zelf behouden, maar vooral de identiteit en onderwijsfilosofie die eraan ten grondslag liggen.

Specifiek wordt opgemerkt dat de definitieve invulling van de sportvoorzieningen (drie gymzalen dan wel een sporthal) en de uiteindelijke positionering en detaillering van de nieuwbouw op het terrein nog niet definitief zijn vastgesteld. Deze onderdelen worden gedurende de vervolgfase nader onderzocht en uitgewerkt. De geselecteerde installatieadviseur wordt geacht binnen deze kaders flexibel te kunnen opereren en de consequenties van verschillende scenario's inzichtelijk te maken.

Als **annex 7** van deze selectieleidraad is het door SVOH geschreven ambitiedocument opgenomen. Hierin staat beschreven welke ambities aanbesteder heeft met betrekking tot de nieuwe huisvesting.

1.2. De werkzaamheden

Voor voltooiing van het werk kiest aanbesteder ervoor om werkzaamheden door verschillende partijen te laten verrichten. In samenwerking tussen de partijen zal worden gewerkt aan het gewenste eindresultaat.

Met deze selectie is aanbesteder op zoek naar een installatieadviseur.

De werkzaamheden zijn onderverdeeld in de volgende percelen:

- Perceel 1: het ontwerpen, adviseren en architectonisch en uitvoeringstechnisch gereedmaken van het bouwkundig ontwerp van het project en het mede begeleiden van de uitvoering van het ontwerp.
- Perceel 2: het ontwerpen, adviseren en uitvoeringstechnisch gereedmaken van het installatietechnisch ontwerp voor het bouwkundig ontwerp en het mede begeleiden van de uitvoering van de installaties conform het ontwerp.
- Perceel 3: het ontwerpen, adviseren en uitvoeringstechnisch gereedmaken van het constructief ontwerp voor het bouwkundig ontwerp en het mede begeleiden van de uitvoering van de constructie conform het ontwerp.
- Perceel 4: het adviseren met betrekking tot bouwfysische en brandtechnische aspecten van het ontwerp.

De percelen worden uitgevoerd op basis van een Programma van Eisen. In ontwerpteamverband wordt dit Programma van Eisen binnen de gestelde randvoorwaarden uitgewerkt tot bestekstukken. Het ontwerpteam maakt bij uitvoering van de opdracht gebruik van BIM. In fase 2 wordt nadere informatie gegeven over de randvoorwaarden.

Gegadigden dienen zich per perceel aan te melden, niet voor een gedeelte van de werkzaamheden van een perceel of een combinatie van percelen. Een gegadigde kan zich wel voor meerdere percelen aanmelden. De gevraagde stukken dienen dan per perceel te worden aangeleverd. Gunning vindt plaats per perceel.

1.3. Aanbesteder

Naam : SVOH – Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden
Adres : Parkstraat 83
Postcode + plaats : 2514JG, Den Haag
Nederland
Telefoonnummer : 070 426 26 26
Internetadres : www.vohaaglanden.nl

Waar in deze selectieleidraad wordt gesproken over 'aanbesteder' wordt bedoeld 'aanbestedende dienst'.

1.4. Adres voor nadere inlichtingen en aanmelding

Aanbesteder heeft HEVO B.V., gevestigd te 's-Hertogenbosch, verzocht om de aanbesteding namens hem te begeleiden.

Het adres is:

Naam: HEVO B.V.
T.a.v.: L. Linders
Adres: Statenlaan 8, Postbus 70501
Postcode + Plaats: 5201 CB 's-Hertogenbosch, Nederland
Telefoonnummer: (073) 6 409 409
E-mailadres: louk.linders@hevo.nl

Na publicatie op TenderNed vindt verdere communicatie over de aanbestedingsprocedure tot en met publicatie van het voorgenomen gunningsbesluit plaats via Bricsys 24/7 (Bricsys). Toegang tot dit systeem is te verkrijgen middels een inlogcode die per e-mail kan worden opgevraagd via aanbestedingen@hevo.nl.

U dient rekening te houden met een verwerkingstermijn van twee werkdagen voor het verstrekken van de inlogaccount. Vervolgens ontvangt gegadigde een nadere instructie en toelichting met betrekking tot het gebruik van Bricsys.

In Bricsys krijgt iedere gegadigde met een inlogaccount een eigen map waarin hij zijn documenten kan plaatsen.
Aanbesteder plaatst zijn documenten in mappen die voor alle gegadigden zichtbaar zijn.

1.5. Overeenkomst

Een concept overeenkomst van opdracht wordt in de gunningsfase verstrekt.

1.6. Overige partijrelaties

Voor de overige werkzaamheden zijn er reeds nog géén partijen gecontracteerd.

1.7. Gegadigden

1.7.1. *Organogram*

Van de gegadigde wordt een verklaring verlangd waaruit de organisatiestructuur van de onderneming(en) blijkt. Deze dient als **bijlage 6** bij het aanmeldingsformulier te worden gevoegd.

1.7.2. *Combinatie*

Een combinatie van bedrijven kan gezamenlijk als één gegadigde een aanmelding indienen. Dit houdt in dat de leden van de combinatie gezamenlijk aan alle geschiktheidseisen moeten voldoen. In dat geval is het afzonderlijk alsnog aanmelden als gegadigde door één van de bedrijven, alleen of in combinatie met andere bedrijven, niet toegestaan. Wijziging in de samenstelling van een combinatie is na het indienen van de aanvraag tot deelneming in de regel niet meer mogelijk. Alle combinanten dienen het aanmeldingsformulier rechtsgeldig te ondertekenen.

Eén van de combinanten zal als penvoerder moeten worden aangewezen. De penvoerder moet de overige rechtspersonen rechtsgeldig kunnen vertegenwoordigen in alle aangelegenheden die deze aanbestedingsprocedure betreffen. De gegadigde staat voor deze bevoegdheid in jegens aanbesteder.

Indien het werk aan een combinatie wordt gegund, zijn de deelnemers gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor de volledige en juiste uitvoering van de financiële, juridische en technische aspecten van de opdracht. De opdracht zal in die combinatie worden uitgevoerd. De combinatie verplicht zich om -desgewenst- na opdrachtverlening een door aanbesteder voorgeschreven rechtsvorm aan te nemen.

1.7.3. *Derde/onderaannemer*

Indien een gegadigde voornemens is zich te beroepen op de ervaring van een derde/onderaannemer, dient hij dit bij de aanmelding te vermelden. Dit dient vergezeld te gaan van een verklaring van de derde/onderaannemer dat de gegadigde tijdens de uitvoering daadwerkelijk zal kunnen beschikken over de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijke middelen en/of ervaringen van die derde/onderaannemer. Deze verklaring is als **bijlage 7** bij het aanmeldingsformulier opgenomen.

De uitsluitingsgronden die voor een gegadigde gelden zijn eveneens van toepassing op een derde/onderaannemer. Een Uniform Europees Aanbestedingsdocument van de derde/onderaannemer dient als **bijlage 8** opgenomen te worden. Eventuele bewijsstukken van derden/onderaannemers kan aanbesteder voorafgaand aan een gunning verlangen.

Ontbreekt dergelijk bewijs, dan leidt dit in de regel tot uitsluiting van de gegadigde die zich met een beroep op deze derde heeft aangemeld.

1.7.4. *Concern*

Van een concern mogen slechts meerdere ondernemingen zich aanmelden, al dan niet in combinatie, indien zij kunnen aantonen dat zij ieder de inschrijving onafhankelijk van andere inschrijvers (waaronder inschrijvers die deel uitmaken van hetzelfde concern) zullen opstellen en hun deelname aan de aanbestedingsprocedure de mededinging niet onrechtmatig

verstoort. Als bewijs wordt in ieder geval geaccepteerd een contract tussen zusterbedrijven waaruit onafhankelijkheid blijkt, ondertekend door de beide statutaire directies en voorzien van een handtekening van de bestuurder van de verantwoordelijke moedermaatschappij. De aanmelding dient vergezeld te gaan van het bewijsstuk (**bijlage 6a**). Ontbreekt dergelijk bewijs, dan leidt dit in de regel tot uitsluiting van alle tot het betreffende concern behorende ondernemingen die zich hebben aangemeld.

2. Aanbestedingsprocedure

2.1. Procedure

De aanbesteding geschiedt volgens een Europese niet-openbare procedure zoals omschreven in de Aanbestedingswet 2012 (Stb 2012, 542, gewijzigd bij Wet van 22 juni 2016 Stb 2016, 241).

De aanbestedingsprocedure start met de selectiefase (fase 1). Nadat partijen zijn geselecteerd volgt de fase van inschrijving (fase 2).

2.2. Fase 1 (selectiefase)

In de selectiefase beoogt de aanbesteder vijf partijen per perceel te selecteren die worden uitgenodigd voor fase 2 (gunningsfase).

In deze eerste fase worden de financiële/economische situatie en de technische bekwaamheid van de gegadigden beoordeeld, op basis waarvan gegadigden zich kunnen kwalificeren voor de inschrijving (hoofdstuk 3, uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriteria).

2.2.1. Selectieprocedure

Aanmelding geschiedt elektronisch door indiening van het aanmeldingsformulier met bijlagen (**annex 1** van deze selectieleidraad) in de omschreven volgorde.

2.2.2. Nota van inlichtingen selectiefase

Gegadigden hebben de gelegenheid om vragen te stellen over de selectieprocedure en de daarbij behorende documenten. De vragen dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de datum en het tijdstip zoals aangegeven in de planning in paragraaf 2.4 (planning) van deze selectieleidraad, via Bricsys 24/7 te worden ingediend (geupload).

De vragen dienen op de volgende wijze te worden ingediend:

Project: Nieuwbouw Haags Montessori Lyceum

Nr.	Hoofdstuk	Vraag	Antwoord

Aanbesteder hoeft vragen van latere datum niet meer te beantwoorden. De antwoorden en eventuele andere aanvullende informatie zullen worden verwerkt in een nota van inlichtingen, die aan alle inschrijvers word(t)(en) toegezonden.

Alle antwoorden dienen te worden beschouwd als een integraal onderdeel van deze selectieleidraad.

2.2.3. *Aanmelding*

Een gegadigde meldt zich aan voor de selectie tot deelneming aan de gunningsfase middels ondertekening en indiening van het aanmeldingsformulier, inclusief bijlagen. De uiterste datum van aanmelding als gegadigde is conform paragraaf 2.4 (planning) van deze selectieleidraad.

Aanmelding dient elektronisch te geschieden middels Bricsys 24/7. Gegadigden kunnen zich niet mondeling aanmelden.

Het aanmeldingsformulier met bijlagen dient als pdf-bestand te worden geüpload, per bijlage een los bestand, onder vermelding van het bijlagennummer.

Een checklist voor de bij aanmelding in te dienen stukken is als **annex 6** bij deze leidraad gevoegd. Aanvullende informatie en invuldocumenten om deze bijlagen in te dienen zijn opgenomen in de annexen of paragrafen waarnaar in het overzicht verwezen wordt.

2.3. **Fase 2 (gunningsfase)**

In deze fase beoogt de aanbesteder een passende aanbieder te vinden op basis waarvan hij een opdrachtnemer kan contracteren. Voor deze fase wordt een gunningsleidraad beschikbaar gesteld aan degenen die een uitnodiging tot inschrijving ontvangen. De hierna gegeven indicatieve informatie zal nader gedetailleerd en uitgewerkt worden in de gunningsleidraad.

2.3.1. *Uitnodiging tot inschrijving*

Het beoogde aantal deelnemers dat tot inschrijving verzocht wordt bedraagt: vijf per perceel. Wanneer het aantal gegadigden dat voldoet aan de eisen lager is dan het minimaal aantal, kan de procedure worden voortgezet door de gegadigden uit te nodigen die aan de minimeisen voldoen.

De inschrijving omvat:

- a. Een akkoordverklaring met een door aanbesteder vastgesteld en vooraf bekend gemaakt honorarium voor de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd; de beoordeling van de inschrijving vindt niet plaats op basis van financiële overwegingen.
- b. Het indienen van een schriftelijke weergave van de ontwerpvisie van het project.
De schriftelijke weergave van de ontwerpvisie van het project is een weergave op schrift van hetgeen zal worden gepresenteerd aan de beoordelingscommissie.
- c. Het presenteren van de ontwerpvisie aan de beoordelingscommissie.
Uiteraard mag de visiepresentatie visueel ondersteund worden; het is echter nadrukkelijk niet gewenst om tijdens de visiepresentatie uitgewerkte ontwerpen en/of maquettes te presenteren.

2.3.2. *Dialogogronde*

Tijdens de gunningsfase worden gegadigden in de gelegenheid gesteld om ieder afzonderlijk eenmalig een door henzelf in te richten overleg te hebben met de aanbestedder.

Informatie uit deze gesprekken die voor alle gegadigden van belang is zal in een te verstrekken nota van inlichtingen worden opgenomen. Daarnaast kunnen gegadigden schriftelijk vragen via Bricsys indienen ten behoeve van de nota van inlichtingen.

2.3.3. *Gunningscriterium,*

Gunning vindt plaats op basis van het EMVI-criterium **beste prijs-kwaliteitsverhouding (BPKV)**, waarbij de kwaliteit voor 100% wordt meegewogen. De nadere criteria zijn:

Bij de beoordeling welke inschrijver de beste prijs-kwaliteitsverhouding heeft, worden de onderstaande criteria gehanteerd. De criteria worden in de gunningsleidraad voorzien van een toelichting. Tevens zijn bij de criteria het maximaal te behalen aantal punten weergegeven inclusief de verdeling daarvan over de verschillende aspecten die beoordeeld worden.

Nr.	(Sub)criterium	Maximum aantal punten	Wegingsfactor	Score
A	Visie op de opdracht			
A1	Visie op installatietechnisch ontwerp	10	4	40
A2	Visie op duurzaamheid, toekomstbestendigheid en uitbreidbaarheid van installaties	10	2	20
A3	Visie op kostenbewust en exploitatiegericht ontwerpen	10	2	20
B	Communicatie en ontwerpaanpak	10	1	10
C	Visiepresentatie	10	1	10
D	Prijs	Vast honorarium	n.v.t.	n.v.t.
Totaal te behalen punten				100

De aanbestedder heeft geen verplichting om de opdracht te gunnen. Hij behoudt zich het recht voor om de aanbestedingsprocedure tussentijds geheel of gedeeltelijk te beëindigen.

2.4. Planning

De beoogde planning van onderhavige aanbestedingsprocedure is als volgt:

Fase 1 (selectiefase)	
Actie	Datum en indien relevant tijd
Aankondiging/publicatie: Verzending Tendered	23-09-2026
Indienen van vragen 1 ^e nota van inlichtingen:	12-10-2026 12:00 uur
1 ^e nota van inlichtingen:	22-10-2026
Indiening van het aanmeldingsformulier inclusief bijlagen:	13-11-2026
Beoordeling van de aanmeldingen:	25-11-2026
Mededeling selectiebeslissing en verzenden van het verzoek tot verstrekking van bewijsstukken:	25-11-2026
Indienen bewijsstukken:	03-12-2026
Einde bezwaartermijn:	03-12-2026
Mededeling definitieve selectiebeslissing:	04-12-2026
Fase 2 (gunningsfase)	
Actie	Datum en indien relevant tijd
Uitnodiging gunningsfase	04-12-2026
Indienen vragen nota van inlichtingen, uiterlijk:	18-12-2026
Nota van inlichtingen:	11-01-2027
Indienen van de inschrijvingen:	26-01-2027
Visiepresentatie:	27-01-2027
Beoordeling van de inschrijvingen:	27-01-2027
Mededeling van de gunningsbeslissing:	28-01-2027
Einde Alcateltermijn:	18-02-2027
Mededeling definitieve gunningsbeslissing:	19-02-2027

Wanneer een termijn in dagen is genoemd worden daarmee kalenderdagen bedoeld.

Indien mocht blijken dat, om welke reden dan ook, deze data niet gehaald worden, dan behoudt aanbesteder zich het recht voor om de planning aan te passen. Partijen, waarvoor dat van belang is, worden hiervan op de hoogte gesteld onder vermelding van nieuwe (streef)data.

Voor de vermelde data gelden geen tijdstippen; indienen/uploaden kan tot 24.00 uur van die dag, tenzij anders is aangegeven.

3. Uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriteria

Om voor inschrijving in aanmerking te komen worden door aanbesteders aan gegadigden eisen gesteld. Gegadigden worden beoordeeld op grond van uitsluitingsgronden, hun beroepsbevoegdheid, hun financiële/economische situatie en hun technische bekwaamheid. De uitsluitingsgronden gelden onverkort voor derden en/of onderaannemers. In het Uniform Europees Aanbestedingsdocument geeft aanbesteders aan welke uitsluitingsgronden van toepassing zijn.

Als er na beoordeling van de uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen meer dan het beoogde aantal gegadigden overblijven, bepaalt de beoordelingscommissie de score op basis van de in deze leidraad omschreven selectiecriteria.

In dit hoofdstuk van de selectieleidraad staan de eisen en criteria omschreven, met welke middelen deze kunnen worden bewezen, alsmede de gevolgen als daaraan niet wordt voldaan en de wegingen.

In het aanmeldingsformulier (**annex 1** van deze selectieleidraad) is aangegeven welke gegevens door gegadigde bij aanmelding dienen te worden aangeleverd om aan te tonen dat wordt voldaan aan het gestelde.

Een gegadigde kan zich -hetzij zelf, dan wel via een derde- slechts beroepen op in combinatie opgedane ervaring indien en voor zover hij daadwerkelijk betrokken was bij de uitvoering van de, in het licht van de gestelde geschiktheidseisen, relevante werkzaamheden.

3.1. Uitsluitingsgronden

3.1.1. *Verplichte uitsluitingsgronden*

Van deelname aan een aanbestedingsprocedure wordt uitgesloten een gegadigde:

1. Jegens wiens onderneming of bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan daarvan bij een onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak een veroordeling is uitgesproken ter zake van:
 - ☐ Deelneming aan een criminele organisatie.
 - ☐ Omkoping/corruptie.
 - ☐ Fraude.
 - ☐ Witwassen van geld of financiering van terrorisme.
 - ☐ Terroristische misdrijven of strafbare feiten in verband met terroristische activiteiten.
 - ☐ Kinderarbeid en andere vormen van mensenhandel.
2. Bij wie bij onherroepelijke en bindende rechterlijke of administratieve beslissing is vastgesteld dat niet is voldaan aan zijn verplichting tot betaling van belasting en/of sociale zekerheidspremies.

Minimumeis: wanneer sprake is van één of meerdere van de omschreven veroordelingen volgt uitsluiting. Mocht de toelichting van de onderneming op een veroordeling en de daarop door

de gegadigde getroffen maatregelen daartoe aanleiding geven, dan kan de aanbesteder hiervan afwijken.

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (**bijlage 1**) in.

Aanvullende bewijsmiddelen:

- Wanneer gegadigde behoort tot de voorlopig geselecteerden, dient hij binnen de in de planning in paragraaf 2.4. aangegeven termijn na een daartoe strekkend verzoek van aanbesteder aan te leveren:
 - Een door de minister van Veiligheid en Justitie afgegeven Gedragsverklaring aanbesteden (GVA), die op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder is dan twee jaar.
 - Een verklaring van de belastingdienst die op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder is dan zes maanden.

3.1.2. *Facultatieve uitsluitingsgronden*

De gegadigde waarop één of meerdere van de volgende omstandigheden van toepassing is/zijn wordt van deelname uitgesloten. Gegadigde waarbij sprake is van:

- ☐ Schending van verplichtingen op basis van milieu-, sociaal of arbeidsrecht.
- ☐ Faillissement, insolventie of gelijksoortig.
- ☐ De integriteit in twijfel kan worden getrokken door een ernstige beroepsfout.
- ☐ Vervalsing van mededinging.
- ☐ Belangenconflict.
- ☐ Wegens betrokkenheid bij de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure.
- ☐ Prestaties uit het verleden.
- ☐ Valse verklaring.
- ☐ Onrechtmatige beïnvloeding.

Minimumeis: wanneer sprake is van één of meerdere van de omschreven omstandigheden volgt uitsluiting. Mocht de toelichting van de onderneming of een omstandigheid en de daarop getroffen maatregelen daartoe aanleiding geven, dan kan de aanbesteder hiervan afwijken.

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.

Aanvullende bewijsmiddelen:

- Wanneer de gegadigde tot de voorlopig geselecteerden behoort, dient hij binnen de in de planning in paragraaf 2.4 aangegeven termijn, slechts na een daartoe strekkend verzoek van aanbesteder, bewijzen voor zijn verklaringen te overhandigen. De aanbesteder aanvaardt als voldoende bewijs:
 - Een uittreksel uit het handelsregister, dat op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder is dan zes maanden.

- Een verklaring van de belastingdienst die op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder is dan zes maanden.
- Een door de minister van Veiligheid en Justitie afgegeven Gedragsverklaring aanbesteden (GVA), die op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder is dan twee jaar.

3.2. **Geschiktheidseis: beroepsbevoegdheid**

De gegadigde is ingeschreven in het beroeps- of handelsregister van het land van herkomst.

Minimumeis:

- Bij het ontbreken van de inschrijving volgt uitsluiting.

Aanvullende bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in. Wanneer gegadigde tot de voorlopig geselecteerden behoort, dient hij binnen de in de planning in paragraaf 2.4 aangegeven termijn het bewijs van inschrijving, uittreksel uit het handelsregister dat op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder is dan zes maanden, te overhandigen.

3.3. **Geschiktheidseis: financiële en economische situatie**

3.3.1. *Financiële bedrijfssituatie/jaarverslag*

De gegadigde dient een gezonde financiële draagkracht te hebben om de opdracht uit te voeren. De draagkracht dient de continuïteit van de bedrijfsvoering gedurende de contractperiode te waarborgen.

Betreffende de financiële bedrijfssituatie van de gegadigde verklaart gegadigde over de afgelopen drie boekjaren (2023, 2024 en 2025) het nettoresultaat. Betreffende de financiële bedrijfssituatie van de gegadigde geeft gegadigde over de afgelopen drie boekjaren het nettoresultaat aan.

Minimumeis:

- Indien de bedrijfssituatie van de onderneming naar gangbare financiële maatstaven (solvabiliteit, rentabiliteit en liquiditeit) voor de bedrijfssector niet financieel gezond is volgt uitsluiting. In **annex 2** van deze selectieleidraad is een toelichting opgenomen over de financiële beoordelingen.

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult de betreffende vragen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.
- Gegadigde vult de kengetallen betreffende de nettowinst in (**bijlage 2**).

Aanvullende bewijsmiddelen:

- Wanneer de gegadigde tot de voorlopig geselecteerden behoort, overlegt hij binnen de in de planning in paragraaf 2.4 aangegeven termijn het meest recente jaarverslag. Indien de cijfers nog niet definitief zijn, dient het concept jaarverslag te worden toegevoegd.

3.3.2. *Zekerheden*

Ter zekerheid van nakoming van verplichtingen wordt van gegadigde verlangd dat hij beschikt over een verzekering tegen beroepsrisico's. Dekking van de verzekering dient uit te gaan van aansprakelijkheid conform DNR 2011, met een aansprakelijkheidslimiet van 2,5 miljoen euro, los van het honorarium en met een vervalttermijn met een periode van tien jaar.

Minimumeis:

- Wanneer genoemde zekerheid niet kan worden gegeven volgt afwijzing.

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult de betreffende vragen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.

Aanvullende bewijsmiddelen:

- Wanneer gegadigde tot de voorlopig geselecteerden behoort, dient hij binnen de in de planning in paragraaf 2.4 aangegeven termijn een kopie van de polis van de verzekering aan te leveren, waarin de maximale dekking wordt vermeld. Voor zover de gevraagde dekking niet wordt geboden, verklaart gegadigde bereid te zijn om een ruimer aansprakelijkheidsregime overeen te komen, met een verklaring van verzekeraar om daaraan mee te kunnen werken.

3.4. **Geschiktheidseis: technische bekwaamheid**

Van gegadigde wordt verlangd dat hij vergelijkbare ervaring en voldoende capaciteit heeft om de opdracht uit te kunnen voeren.

3.4.1. *Ervaring met werkzaamheden van vergelijkbare projecten*

De gegadigde heeft de afgelopen vijf jaar opdrachten uitgevoerd en/of er is met de uitvoering van het ontwerp gestart, waarbij de volgende competenties vereist waren:

- Competentie A: het installatietechnisch ontwerpen van een nieuwbouw utiliteitsgebouw met een omvang van minimaal 7.000 m2 bvo.
- Competentie B: het installatietechnisch ontwerpen van een utiliteitsgebouw met een onderwijsfunctie.
- Competentie C: het installatietechnisch ontwerpen van een utiliteitsgebouw met een sportfunctie.

Minimumeis:

- Gegadigde toont met referentieproject(en) A, B en C aan over de relevante ervaring te beschikken (per competentie maximaal één referentieproject). Bij het ontbreken van relevante ervaring volgt uitsluiting.

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult de betreffende vragen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.
- Als bijlagen bij het aanmeldingsformulier levert gegadigde per competentie één referentieproject aan in het model zoals opgenomen in **annex 3** van deze selectieleidraad. Per competentie toont gegadigde met een referentieproject aan over de vereiste technische bekwaamheid te beschikken. Een referentieproject mag voor meerdere competenties worden gebruikt.
- Gegadigde dient de referentieprojecten in als **bijlage 3**.

3.4.2. *Ervaring met gebruik van een Bouw Informatie Model*

Opdrachtgever vindt het belangrijk om te werken met BIM om de volgende redenen:

- Verbeterde risicobeheersing.
- Reduceren van faalkosten.
- Verduurzamen van het proces.
- Beter inzicht geven in het gebouw bij gebruikers.
- Genereren van hoeveelheden en planningen.
- Betere procesbeheersing.
- Het optimaliseren van een integraal ontwerp.
- Het toetsen van het (ruimtelijk en functioneel) Programma van Eisen.

Om deze doelstellingen te halen is het van belang dat de gegadigde voldoende ervaring heeft met het maken van een BIM. In de 'BIM-leidraad bij projecten' (**annex 8**) zijn de eisen opgenomen waaraan het BIM moet voldoen. Om er zeker van te zijn dat gegadigde voldoende ervaring heeft om een dergelijk model te maken, dient gegadigde te verklaren over deze ervaring te beschikken. Gegadigde verklaart met het ondertekenen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument dat hij over voldoende ervaring beschikt om te werken met BIM en een model te kunnen leveren dat aan de minimale eisen voldoet die zijn vastgelegd in de BIM-leidraad. Gegadigde verklaart een vergelijkbaar BIM te kunnen overleggen dat door gegadigde is gemodelleerd en waarin op een vergelijkbare wijze en opzet en met een vergelijkbare informatiedichtheid informatie is vastgelegd.

Minimumeis:

- Bij het ontbreken van relevante ervaring volgt uitsluiting.

Bewijsmiddelen:

- De gegadigde vult de betreffende vragen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.

Aanvullende bewijsmiddelen:

- Indien gegadigde tot de voorlopig geselecteerden behoort, dient als **bijlage 4** een voorbeeld van het gevraagde model als aanvullend bewijsstuk te worden ingediend zodat door HEVO beoordeeld kan worden of dit model vergelijkbaar is qua informatiedichtheid en opzet.

3.5. Selectiecriteria

Wanneer het aantal gegadigden dat voldoet aan de minimumeisen hoger is dan het aantal uit te nodigen inschrijvers, wordt aan de hand van de hierna genoemde criteria nader geselecteerd. Daartoe zal de beoordelingscommissie punten toekennen volgens de scorematrix als opgenomen in deze selectieleidraad.

3.5.1. *Ervaring met werkzaamheden van vergelijkbare projecten*

Op basis van referentieprojecten en de relevantie die gegadigden daarbij hebben omschreven selecteert de aanbesteder de meest geschikte partijen.

Het is toegestaan hier andere relevante referentieprojecten (dan de in paragraaf 3.4.1 opgevoerde) op te voeren. Deze referentieprojecten dienen met cijfers te worden aangeduid (1, 2 en 3). Het is toegestaan om één referentie voor meerdere selectiecriteria op te voeren. Bij een in te dienen referentieproject dient duidelijk aangegeven te worden met betrekking tot welke competenties dan wel selectiecriteria deze beoordeeld moet worden

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult de betreffende vragen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.
- Door gegadigde opgegeven referentieprojecten (1, 2, 3 etc.), maximaal één per selectie-criterium. Een referentieproject mag voor meerdere selectiecriteria worden gebruikt.
- Gegadigde dient de referentieprojecten in als **bijlage 3**.

Selectie-eis: per referentieproject kunnen maximaal 10 punten worden gescoord.
Hieronder is een scorematrix omschreven.

Scorematrix ervaring met werkzaamheden van vergelijkbare projecten

Selectiecriteria	Score	Wegingsfact or	Maximale score
Competentie 1: omvang opgave			
• Ontwerpen nieuwbouw utiliteitsgebouw met BVO > 10.000m ²	10		
• OF: Ontwerpen nieuwbouw utiliteitsgebouw met BVO > 7.000m ² en < 10.000m ²	5		
• OF: Ontwerpen nieuwbouw utiliteitsgebouw met BVO < 7.000m ²	0		
Totaal max competentie 1	10	2	20
Competentie 2: onderwijsfunctie			
• Onderwijsgebouw betreft Voortgezet Onderwijs, MBO/HBO > 7.000 m ²	10		
• OF: Onderwijsfunctie is anders dan Voortgezet Onderwijs, MBO/HBO	5		
Totaal max competentie 2	10	2	20

Competentie 3: sportfunctie			
• Sportfunctie betreft een sporthal of drie gymzaaldelen.	10		
• Sportfunctie betreft een sportzaal / gymzaal (1 zaaldeel)	5		
	10	2	20
TOTAAL			60

De methodiek voor het toekennen van punten wordt toegelicht in **annex 4**.

3.5.2. *Werkwijze*

Aanbesteder staat een werkmethode voor waarbij de projectorganisatie is gericht op samenwerking en beheersing van het project ten aanzien van tijd, geld en kwaliteit.

Bewijsmiddelen:

- Gegadigde vult de betreffende vragen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument in.
- Gegadigde omschrijft in maximaal twee A4-pagina's (lettertype Arial en lettergrootte 10) hoe regulier te werk wordt gegaan bij de vertaling van de visie en het Programma van Eisen in een installatietechnisch ontwerp. Hierbij dient in ieder geval aandacht te zijn voor:
 - De wijze waarop opdrachtgever en gebruikers betrokken worden bij de totstandkoming van het ontwerp.
 - Samenwerking met overige ontwerpteampartners.
 - Bewaking van de projectkaders tijd, budget, exploitatie en kwaliteit.
- Gegadigde dient de omschrijving van de werkwijze in als **bijlage 5**.

Selectie-eis:

- Bij beoordeling van de werkwijze kunnen tussen 0 en 10 punten worden gescoord. Hieronder is een scorematrix omschreven.

Scorematrix ervaring met werkzaamheden van vergelijkbare projecten

Selectie criterium	Score	Wegingsfactor	Maximale score
Werkwijze aanbesteder	0 - 10	4	40

De methodiek voor het toekennen van punten wordt toegelicht in **annex 4**.

4. Procedure van beoordelen

4.1. Procedure

De aanmelding wordt beoordeeld ten aanzien van aanmeldingseisen, compleetheid en de in deze selectieleidraad met annexen gestelde uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen, zoals omschreven in hoofdstuk 3.

De daarna overgebleven aanmeldingen worden, voor zover het aantal gegadigden hoger is dan het aantal uit te nodigen inschrijvers, voorgelegd aan een beoordelingscommissie, die de gegevens toetst aan de overige selectiecriteria en punten toekent aan de gegevens als volgt:

1. De leden van de beoordelingscommissie kennen gezamenlijk de punten toe per (sub)criterium.
2. De punten worden met één decimaal achter de komma afgerond

De som van de punten bepaalt de rangorde van de aan de selectie deelnemende partijen. Bij gelijk eindigen van gegadigden wordt de volgorde voor deze partijen door loting bepaald. De scorematrix is bij de criteria in deze selectieleidraad opgenomen.

De vijf partijen per perceel met het hoogste aantal punten worden gevraagd om bewijsstukken over te leggen. Indien de bewijsstukken overeenkomstig de gegevens uit de aanmelding zijn, wordt de voorlopige selectie definitief gemaakt en worden de voorlopig geselecteerden definitief uitgenodigd. Komen de bewijsstukken niet overeen met de gegevens van het aanmeldingsformulier of worden zij niet (tijdig) ingediend, dan kan de voorlopig geselecteerde alsnog worden afgewezen en wordt gekeken naar de bewijsstukken van opvolgende partijen. De opvolgende partijen kunnen, ter beoordeling van de aanbesteder, ook worden uitgenodigd wanneer een (voorlopig) geselecteerde dan wel een gegadigde die een definitieve uitnodiging tot inschrijving heeft ontvangen alsnog afziet van inschrijving.

Als er uiteindelijk minder dan het beoogde aantal aanmeldingen overblijven, kan aanbesteder besluiten de aanbesteding toch door te laten gaan.

4.2. Beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie bestaat uit:

- Conrector bedrijfsvoering Haags Montessori Lyceum.
- Manager huisvesting VO Haaglanden.
- Projectleider/adviseur huisvesting VO Haaglanden.
- Hoofd technische en facilitaire dienst (optioneel)
- Directeur bedrijfsvoering Bestuursbureau VO-Haaglanden (optioneel)

Deze personen hebben stemrecht.

- Adviseur – HEVO

Deze personen hebben een adviserende rol.

Het is gegadigden niet toegestaan contact te zoeken met leden van de beoordelingscommissie met betrekking tot deze aanbesteding, op straffe van uitsluiting.

5. Selectiebeslissing

Na toetsing van de geldigheid en na de beoordeling van de aanmeldingen bericht aanbesteder alle inschrijvers door middel van een (voorlopig) selectiebesluit.

De gegadigde die het (voorlopige) selectiebesluit betwist en daartegen in rechte wenst op te komen dient -op straffe van verval van rechten- binnen de in paragraaf 2.4 (planning) genoemde fatale termijn, te rekenen vanaf de verzenddatum van dit besluit, door middel van het betekenen van een dagvaarding een kortgedingprocedure aanhangig te maken.

6. Overige bepalingen

- De aanmelding, de aanbieding en alle overige correspondentie en communicatie voor de aanbesteding en de opdracht dienen te geschieden in de Nederlandse taal.
- Op de aanbestedingsprocedure en de uitvoering van de opdracht is het Nederlands recht van toepassing.
- Partijen die zich voor de datum van publicatie als geïnteresseerde hebben gemeld kunnen daaraan geen rechten ontleen en dienen zich (opnieuw) aan te melden.
- Wijzigingen in de bedrijfsvoering die van invloed zijn op de voortgang en afhandeling van de aanbestedingsprocedure, dienen gemeld te worden.
- De aanbesteder behoudt zich het recht voor om ter nadere verificatie informatie in te winnen bij opdrachtgevers van vergelijkbare werken die door de gegadigde volgens de selectie-eisen worden opgegeven.
- Bij geconstateerde onduidelijkheden en/of tegenstrijdigheden wordt van gegadigde verwacht dat hij dit onverwijld meldt bij de onder paragraaf 1.4 van deze selectieleidraad genoemde partij. Laat gegadigde dit na, dan vervalt daarmee ieder recht om (in enige procedure) een beroep te doen op onvolledigheden en onjuistheden in de aanbestedingsdocumenten.
- Het tijdig en volledig indienen van aanmeldingen en/of inschrijvingen is een verantwoordelijkheid voor (aspirant-)gegadigde. Aanbesteder heeft de bevoegdheid, derhalve uitdrukkelijk niet de verplichting, om -binnen de grenzen van het aanbestedingsrecht- gegadigden in staat te stellen onvolkomenheden van geringe aard in de aanmelding te corrigeren. Hieraan kan niet een recht op verzuimherstel worden ontleend; voorop staat dat een volledige en juiste aanmelding wordt ingediend.
- Met ondertekening van zijn aanmelding/inschrijving tekent gegadigde/inschrijver ook voor het UEA (en eventuele andere relevante bijlagen).
- Ingeval een beroep op een derde/onderaannemer wordt gedaan, tekent deze derde/onderaannemer met ondertekening van diens verklaring dat daadwerkelijk een beroep op hem kan worden gedaan ook voor diens UEA.
- De aanbesteder behoudt zich het recht voor de opdracht, in geval van tussentijdse beëindiging van deze aanbesteding, opnieuw aan te besteden.

- Er wordt -behoudens in zeer bijzondere omstandigheden- geen kostenvergoeding betaald aan de deelnemers van deze aanbesteding.

Annex 1: aanmeldingsformulier (met bijlagen)

Dit ingevulde formulier indienen als bijlage 'Aanmeldingsformulier' met de daarbij behorende bijlagen (zie ook annex 6 (checklist))

Ondergetekende wenst deel te nemen aan de selectie voor de aanbesteding van selectie installatieadviseur Haags Montessori Lyceum (HML)

• Gegadigde meldt zich aan als combinatie:	ja/nee *
• Gegadigde doet voor de geschiktheidseisen een beroep op derde(n):	ja/nee *
• Meerdere gegadigden van één concern melden zich aan voor hetzelfde perceel:	ja/nee *
• Gegadigde verklaart over een verzekering tegen beroepsrisico's te beschikken zoals omschreven in paragraaf 3.3.2 van deze leidraad	ja/nee *
• Gegadigde verklaart een BIM-model te kunnen leveren dat aan de minimale eisen voldoet zoals vastgelegd in de BIM-leidraad (zie paragraaf 3.4.2)	ja/nee *

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

Aandachtspunten bij het indienen van het aanmeldingsformulier:

- Dit formulier geldt voor **elke gegadigde** (dus voor ondernemingen die zelfstandig willen aanmelden, of die zich in combinatie willen aanmelden, al dan niet met een derde).
- Door indiening van dit ingevulde en ondertekende aanmeldingsformulier inclusief de op gegadigde van toepassing zijnde bijlagen, verzoekt gegadigde om deel te nemen aan deze Europese niet-openbare aanbestedingsprocedure.
- Dit aanmeldingsformulier wordt ondertekend door een daartoe, blijkens het handelsregister, dan wel een overeenkomstig register van het land van vestiging van de onderneming, vertegenwoordigingsbevoegde.
- Het aanmeldingsformulier dient met bijlagen in de hierin omschreven volgorde digitaal via Bricsys te worden ingediend. De documenten dienen als pdf-bestand te worden geüpload, met elke bijlage in een los bestand onder vermelding van het betreffende bijlagennummer, tenzij uitdrukkelijk anders in de leidraad is vermeld.
- Wil ondergetekende zich voor meerdere percelen aanmelden, dan dient hij per perceel een aanmeldingsformulier (met bijlagen) in te dienen.

Naam van gegadigde (of van de combinatie):

<.....>

Combinatie

(alleen van toepassing wanneer gegadigde een combinatie van ondernemingen betreft)

Indien de inschrijving geschiedt door een combinatie van ondernemingen, verklaart elk van de combinanten met ondertekening van dit aanmeldingsformulier dat de combinanten zich gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk stellen voor de volledige en juiste uitvoering van de

financiële, juridische en technische aspecten van de aanbestedingsprocedure en de opdracht.
Tevens verklaren zij dat deze opdracht in die combinatie uitgevoerd zal worden.

Ondertekening

Gegadigde verzoekt te worden geselecteerd voor de verdere aanbestedingsprocedure om tot een opdracht te komen. Deze aanmelding is naar waarheid, onvoorwaardelijk en zonder enig voorbehoud ondertekend.

Datum:

Plaats:

Naam (rechtsgeldig vertegenwoordiger):

..... (Handtekening)

Voor zover het een aanmelding in combinatie betreft:

Datum:

Plaats:

Naam (rechtsgeldig vertegenwoordiger combinatie):

..... (Handtekening)

Bijlage 1: ingevuld Uniform Europees Aanbestedingsdocument

In de Aanbestedingswet 2012 is het verplichte gebruik van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument voorgeschreven. Een aanbestedende dienst moet het vastgestelde document gebruiken en geeft daarbij aan welke gegevens en inlichtingen moeten worden verstrekt. Met het document kan een gegadigde aangeven:

- a. Of uitsluitingsgronden op hem van toepassing zijn.
- b. Of hij voldoet aan de gestelde geschiktheidseisen.
- c. Of en op welke wijze hij voldoet aan de selectiecriteria.

Gegadigde voegt deze verklaring ingevuld toe.

Aan te leveren bij aanmelding: Uniform Europees Aanbestedingsdocument. Het door aanbestedende dienst ingevulde document is separaat beschikbaar via Bricsys 24/7.

Wordt een beroep gedaan op een derde/onderaannemer, dan dient deze ook het UEA in te vullen. Dit dient als bijlage 10 te worden toegevoegd.

Bijlage 2: financiële gegevens en jaarverslag

In aanvulling op de gegevens in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument toetst de aanbestedende dienst de financiële en economische draagkracht van de gegadigde aan de hand van de hier door gegadigde opgegeven kengetallen en het meest recente jaarverslag.

Financiële bedrijfssituatie	2023	2024	2025
Nettowinst (x € 1.000,--)	€ ..	€ ..	€ ..
Current ratio	..	..	..
Solvabiliteit (%)	..	..	..
Omzet per jaargang (x € 1.000,--)	€..	€..	€..

Bijlage 3: referentieprojecten

In aanvulling op het Uniform Europees Aanbestedingsdocument verzoekt de aanbesteder aan gegadigde, in het kader van de geschiktheidseis(en) en de selectiecriteria, tevens om:

- Referentieprojecten (op basis van **annex 3**).

Bijlage 3a: referentieproject A.

Bijlage 3b: referentieproject B.

Bijlage 3c: referentieproject C.

Bijlage 4: Voorbeeld van het gevraagde BIM-model

Bijlage 5: omschrijving werkwijze (vertaling van de visie en het Programma van Eisen in een installatietechnisch ontwerp)

Bijlage 6: organogram

Van de gegadigde wordt een verklaring verlangd waaruit de organisatiestructuur van de onderneming(en) blijkt (dus niet de organisatie binnen de onderneming), te weten:

- De rechtsvorm van de onderneming(en).
- Hoe, voor zover van toepassing, de verhouding is van de onderneming ten opzichte van andere rechtsvormen in een organisatiestructuur, zoals bijvoorbeeld een bv vallend in een holding (toelichten aan de hand van een organogram).

Gegadigde voegt het organogram toe.

Bijlage 6a: bewijs van een onafhankelijke inschrijving

(indien van toepassing)

(alleen van toepassing wanneer meerdere gegadigden van hetzelfde concern deelnemen aan de aanbestedingsprocedure)

Van een concern mogen slechts meerdere ondernemingen zich aanmelden, al dan niet in combinatie, indien zij kunnen aantonen dat zij ieder de inschrijving onafhankelijk van andere inschrijvers (waaronder inschrijvers die deel uitmaken van hetzelfde concern) zullen opstellen.

Gegadigde voegt, indien van toepassing, het bewijsstuk van onafhankelijkheid toe.

Bijlagen 7 en 8: verklaring(en) derde(n) dat daadwerkelijk een beroep op hem (hen) kan worden gedaan (indien van toepassing)

Indien gegadigde in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument aangeeft dat hij een beroep doet op (een) derde(n), dient hij bij dit aanmeldingsformulier (een) verklaring(en) van derde(n) toe te voegen, waaruit blijkt dat de gegadigde ook daadwerkelijk over de inbreng van de derde(n) kan beschikken (**bijlage 7**).

In de verklaring van de derde dient minimaal het volgende omschreven te zijn:

- Naam:
- Vestigingsadres van de derde:
- Inschrijvingsnummer handelsregister:
- Een bevestiging dat gegadigde daadwerkelijk over zijn inbreng kan beschikken.
- Ondertekening door een daartoe, blijkens het handelsregister, dan wel een overeenkomstig register van het land van vestiging van de onderneming, vertegenwoordigings-bevoegde.

Gegadigde voegt -indien van toepassing- de gevraagde verklaring(en) toe, **alsmede** een Uniform Europees Aanbestedingsdocument (**bijlage 8**).

Annex 2: financiële bedrijfsbeoordelingen

Onderstaande tabel ingevuld indienen als 'Bijlage 2'.

In aanvulling op de gegevens in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument toetst de aanbestedende dienst de financiële en economische draagkracht van de gegadigde aan de hand van de hier door gegadigde opgegeven kengetallen en het meest recente jaarverslag.

Financiële bedrijfssituatie	2023	2024	2025
Nettowinst (x € 1.000,--)	€ ..	€ ..	€ ..
Current ratio	..	..	..
Solvabiliteit (%)	..	..	..
Omzet per jaargang (x € 1.000,--)	€..	€..	€..

Gegadigde voegt het jaarverslag van 2025 bij (laatste jaar).

Hieronder staat de toelichting op hoe gegadigde financieel wordt beoordeeld.

Aspecten bij de beoordeling van ondernemingen door HEVO B.V. van ontwerpende partijen

Centraal staat de eis dat het bedrijf waarmee een overeenkomst gesloten gaat worden voor uitvoering van de opdracht financieel gezond is naar gangbare boekhoudkundige maatstaven.

In geval van adviseurs/ontwerpde partijen wordt gekeken naar het gevraagde winst- en verliescijfer (nettoresultaat) over de afgelopen drie boekjaren. Hierbij geldt een wegingsfactor waarbij het meest recente boekjaar 3 keer meetelt, het tweede boekjaar 2 keer meetelt en het oudste boekjaar 1 keer meetelt. Ditzelfde geldt voor de omzetcijfers****. Hieruit wordt het gewogen rendement berekend van de laatste drie jaar. Bij een positief gewogen rendement zal het jaarverslag worden getoetst op opmerkelijkheden, wat voldoende zekerheid moet bieden in de continuïteit van de onderneming. Indien de continuïteit niet kan worden gewaarborgd volgt alsnog afwijzing. Toetsing zal dan plaatsvinden op solvabiliteit* en current ratio*** (*vlootende activa / vlootende passiva*). Deze percentages dienen respectievelijk 25% en 1.00 te zijn.

Indien het gewogen rendement negatief is volgt afwijzing, tenzij het eigen vermogen in absolute zin en in verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (solvabiliteit) voldoende zekerheid biedt voor de uitvoering van de opdracht. De solvabiliteit* dient dan minimaal 25% te zijn en het verlies van het laatste boekjaar mag niet hoger zijn dan 25% van het resterende eigen vermogen. Ook dient de current ratio minimaal 1.00 te zijn.

Een inschrijvende partij kan op eigen initiatief uitleg meesturen om aan te tonen dat continuïteit van de onderneming gewaarborgd is. De continuïteit van de onderneming kan ook

worden aangetoond via het, op eigen initiatief, verstrekken van een concerngarantie waarin het concern zich hoofdelijk garant stelt voor de nakoming van de technische, organisatorische en financiële contractuele verplichtingen. Uiteraard dient het concern dan ook financieel beoordeeld te worden aan de hand van de gestelde criteria.

- * $\text{Solvabiliteit} = (\text{eigen vermogen} + \text{achtergestelde lening}) / \text{balanstotaal}^{**}$.
Winstgevendheid: $\text{nettowinst} / \text{omzet}$. Ook kijken naar bedrijfsresultaat, EBITDA, resultaat deelnemingen en bijzondere baten en lasten.
- ** De presentatie van onderhanden werk (debet/credit) als gevolg van toepassing van RJ221 heeft een mogelijk negatieve impact op de solvabiliteit als gevolg van een toename van het balanstotaal. Indien de vereiste solvabiliteit hierdoor niet behaald wordt, dient u een toelichting mee te zenden op basis waarvan kan worden beoordeeld of het niet voldoen aan de solvabiliteitseis in dit specifieke geval niet tot uitsluiting behoeft te leiden, een en ander ter beoordeling aan de aanbestedende dienst. Indien de betreffende toelichting niet wordt meegestuurd volgt een afwijzing op dit criterium.
- *** $\text{Current ratio} = \text{vlottende activa} / \text{kortlopende schulden}$.
- **** Omzetcijfers worden alleen gevraagd ter berekening van het rendement.

Annex 3: model bijlage referentieprojecten

Betreft

Referentie voor competentie: A / B / C *

Referentie voor selectiecriteria: 1 / 2 / 3 *

** Doorhalen wat niet van toepassing is***Korte omschrijving van het project (functie van het gebouw, kenmerken)**

Naam project:

Plaats:

Naam opdrachtgever:

Functie van het gebouw:

Kenmerken (waaruit blijkt dat de referentie voldoet aan de gestelde voorwaarden):

Korte omschrijving van de rol van gegadigde in de uitvoering van het project

Naam architect:

Adviseurs:

Aannemers:

Overige betrokken partijen:

Beschrijving werkzaamheden en rol in het project (waaruit blijkt dat de referentie voldoet aan de gestelde voorwaarden):

Omvang van het werk: m² bvo

Bouwkosten van het werk: € exclusief btw

Planning/uitvoeringsperiode

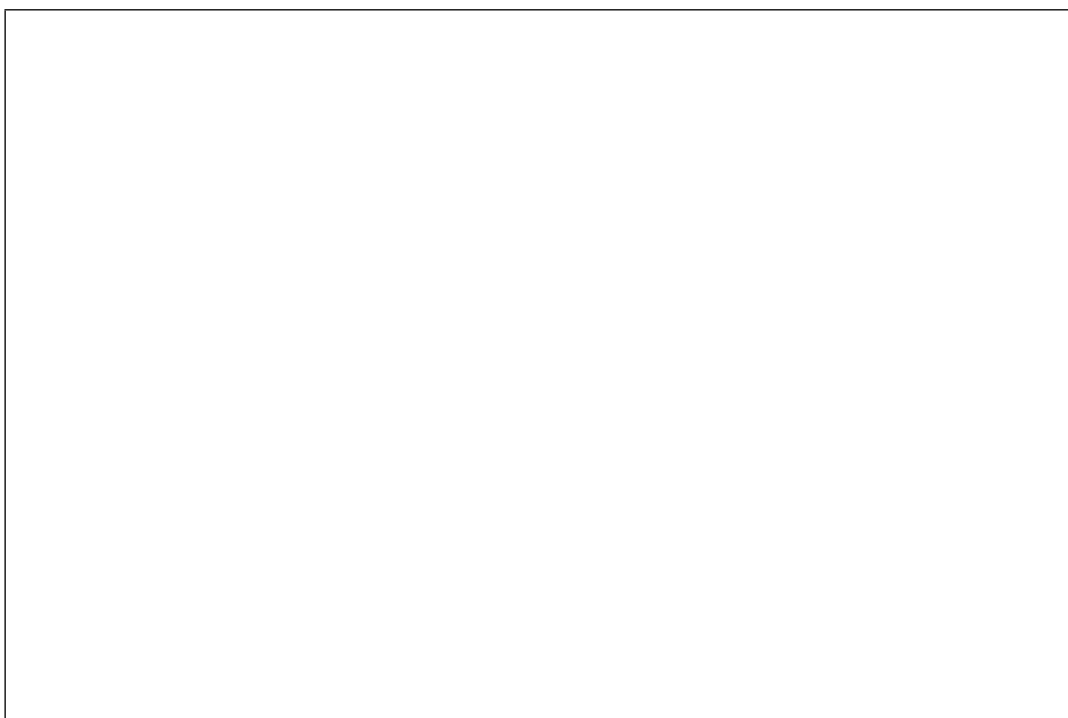
Start ontwerp:

Start uitvoering:

Oplevering:

Motivatie van het referentieproject

Waarom wordt dit project als referentieproject gekozen?

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the user to provide motivation for the reference project.

Projectvisualisatie

(beeldmateriaal en eventueel een plattegrond toevoegen, maximaal twee extra A4-pagina's).

Tevredenheidsverklaring opdrachtgever

ja/nee *

Annex 4: beoordelingssystematiek selectiecriteria

Scorematrix

Paragraaf	Criterium	Max. aantal punten	Wegingsfactor	Max. gewogen aantal punten
3.4.1	Competentie A t/m C Alleen minimale eis	Géén, dit is een minimum eis.		
3.4.2	Ervaring BIM	Géén, dit is een minimum eis.		
3.5.1	Competentie 1 Omvang opgave	10	2	20
3.5.1	Competentie 2 Onderwijsfunctie	10	2	20
3.5.1	Competentie 3 Sportfunctie	10	2	20
3.5.2	Werkwijze	10	4	40
Totaal				100

Voor het toekennen van punten wordt onderstaande systematiek gehanteerd. Deze geldt voor de selectiecriteria werkwijze

- Voldoet goed met toegevoegde waarde: 10 punten
- Voldoet goed: 7,5 punten
- Voldoet gering: 5 punten
- Voldoet niet: 0 punten

Voor tussenliggende oordelen worden tussenliggende scores gegeven.

Ter toelichting:

- Voldoet goed en met toegevoegde waarde:
De beantwoording voldoet volledig aan het gevraagde. Alle relevante aspecten zijn behandeld, concreet uitgewerkt en overtuigend onderbouwd. De beantwoording biedt duidelijke meerwaarde ten opzichte van wat gebruikelijk mag worden verwacht.
- Voldoet goed:
De beantwoording voldoet volledig aan het gevraagde. De relevante aspecten zijn behandeld en voldoende concreet uitgewerkt. De beantwoording sluit goed aan op het gevraagde en is naar behoren onderbouwd.
- Voldoet gering:
De beantwoording voldoet in hoofdlijnen aan het gevraagde, maar blijft op onderdelen algemeen, beperkt uitgewerkt of onvoldoende toegespitst op het gevraagde. De onderbouwing is aanwezig maar beperkt.
- Voldoet niet:
De beantwoording voldoet niet of slechts zeer beperkt aan het gevraagde. Relevante aspecten ontbreken, zijn onvoldoende uitgewerkt of onvoldoende onderbouwd.

Annex 5: vragenlijst nota van inlichtingen (zie Bricsys)

Dit Excel-bestand gebruiken voor het indienen van vragen voor de nota van inlichtingen (als xlsx -bestand indienen)

Annex 6: checklist aanmelding

Onderdeel	O.b.v./zie:	Indienen:	Aanwezig ja/nee
Voor alle aanmeldingen:			
Aanmeldingsformulier	Annex 1	Annex 1	
Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)		Bijlage 1	
Financiële gegevens	3.3.1 en annex 2	Bijlage 2	
Referentieprojecten	3.4.1, 3.5.1 en annex 3	Bijlage 3	
Werkwijze	3.5.2	Bijlage 5	
Organogram	1.8.1	Bijlage 6	
In geval er meerdere gegadigden van één concern aankelden:			
Bewijs van een onafhankelijke inschrijving	1.8.4	Bijlage 6a	
In geval een beroep wordt gedaan op een derde/onderaannemer			
Verklaring(en) derde(n)	1.8.3	Bijlage 7	
UEA derde/onderaannemer	1.8.3	Bijlage 8	
In geval een gegadigde bestaat uit een combinatie:			
Alle combinanten dienen zelfstandig het UEA in te vullen	1.8.2	Bijlage 1a/1b/..	
Alle combinanten dienen het aanmeldingsformulier rechtsgeldig te ondertekenen	1.8.2	Annex 1	
Alleen voor voorlopig geselecteerden:			
BIM	3.4.2 en annex 8	Bijlage 4	Bij voorlopige selectie
GVA (is op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder dan twee jaar)	3.1.1/3.1.2.	GVA	Bij voorlopige selectie
Uittreksel handelsregister (is op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder dan zes maanden)	3.1.2/3.2	Uittreksel KvK	Bij voorlopige selectie
Verklaring belastingdienst (is op het tijdstip van indienen van het verzoek tot deelneming niet ouder dan zes maanden)	3.1.1/3.1.2	Verklaring belastingdienst	Bij voorlopige selectie
Jaarverslag 2025	3.3.1	Jaarverslag	Bij voorlopige selectie

Annex 7: Ambitiedocument Haags Montessori Lyceum

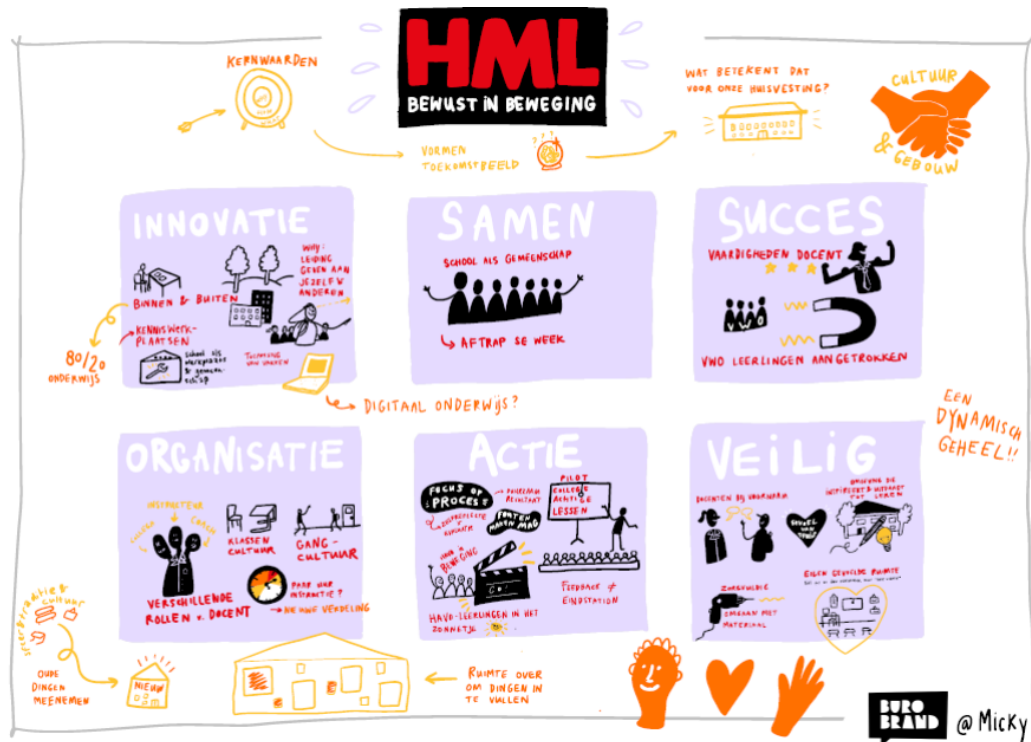
Het Haags Montessori Lyceum (HML) is een school voor mavo, havo en vwo in het Benoordenhout in Den Haag. De school staat voor traditioneel vernieuwingsonderwijs op basis van de Montessori-principes. Leerlingen leren leiding te geven aan zichzelf in verbinding met anderen. Zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerking, nieuwsgierigheid en persoonlijke ontwikkeling vormen daarbij de kern.

Met de nieuwbouw ontstaat de kans om alle leerlingen van beide huidige locaties samen te brengen in één toekomstbestendig schoolgebouw. Het nieuwe HML moet niet alleen een functioneel onderwijsgebouw worden, maar vooral een inspirerende leeromgeving die de identiteit van de school versterkt en ruimte biedt aan toekomstige ontwikkelingen in onderwijs en samenleving

Onderwijsvisie HML en leeromgeving

De montessori-uitgangspunten vormen de basis voor de visie op onderwijs van het Haags Montessori Lyceum. Het HML leert leerlingen leiding te geven aan zichzelf in verbinding met anderen. Het vaardig zijn in het maken van weloverwogen keuzes helpt leerlingen eigenaar te zijn van hun eigen leerproces en succesvol te zijn in hun verdere leven. Een goede relatie tussen leerling en docent, gebaseerd op vertrouwen en respect, vormt hiervoor een belangrijke voorwaarde. De schoolcultuur en het schoolgebouw vormen daarbij een eenheid: de school is niet alleen een plek om onderwijs te volgen, maar een huis en thuis voor het onderwijs.

Het HML kijkt vooruit naar het onderwijs van 2030. De leeromgeving ondersteunt niet alleen het huidige onderwijs, maar biedt ook ruimte voor toekomstige ontwikkelingen. Het gebouw faciliteert verschillende leer- en werkvormen en draagt bij aan zelfstandigheid, maatschappelijke betrokkenheid, creativiteit, samenwerking en persoonlijke ontwikkeling. De nieuwe huisvesting moet een eigentijdse vertaling worden van deze onderwijsvisie en een omgeving bieden waarin leerlingen, medewerkers en bezoekers dagelijks ervaren waar het HML voor staat.

Ontwikkellijn 1: Binnen én buiten leren met hoofd, hart en handen

Het HML verbindt leerlingen actief met de wereld om hen heen. De buitenwereld wordt naar binnen gehaald en leerlingen leren ook buiten het schoolgebouw. Projectonderwijs, maatschappelijke betrokkenheid, onderzoekend leren en praktijkgericht werken zijn belangrijke onderdelen van het onderwijs.

De nieuwe huisvesting ondersteunt deze manier van leren met een sterke relatie tussen binnen en buiten en met leeromgevingen waarin onderzoeken, ontwerpen, maken, experimenteren en presenteren zichtbaar aanwezig zijn. De leergebieden Science en CreaTech vormen daarbij belangrijke kennis- en ontwikkelcentra.

Ontwikkellijn 2: Samen succesvol in de school als gemeenschap

Het HML is een leergemeenschap waarin leerlingen en medewerkers van en met elkaar leren. Ontmoeting, samenwerking, coaching, feedback en reflectie zijn essentieel voor het onderwijs.

De nieuwe huisvesting maakt deze gemeenschap zichtbaar en voelbaar. Onderwijsruimten, ontmoetingsruimten en buitenruimte vormen samen één geheel. Het gebouw is overzichtelijk, veilig en transparant en biedt ruimte voor zowel georganiseerde als spontane ontmoetingen.

Ontwikkellijn 3: Vooruit en verder door differentiatie en experiment

Het HML biedt ruimte aan maatwerk, differentiatie en persoonlijke ontwikkeling. Leerlingen krijgen de vrijheid om zelfstandig te onderzoeken, te experimenteren en hun talenten te ontdekken, binnen het uitgangspunt van vrijheid en zelfstandigheid in gebondenheid.

De nieuwe huisvesting ondersteunt dit met een grote variatie aan leeromgevingen voor ontmoeting, samenwerking, coaching, concentratie en zelfstandig werken. De leeromgeving moet flexibel zijn en kunnen meebewegen met toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs.

Verbinding met de omgeving en schoolpark

De nieuwbouw van het Haags Montessori Lyceum biedt de kans om de relatie tussen de school en haar omgeving te versterken. De locatie bevindt zich binnen het Benoordenhout, een wijk die wordt gekenmerkt door een hoogwaardige woonomgeving, groene structuren en een beschermd stadsgezicht. De ambitie is een schoolgebouw dat zorgvuldig wordt ingepast binnen deze context, aansluit bij de schaal en kwaliteit van de omgeving en een positieve bijdrage levert aan de openbare ruimte. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de omliggende woonomgeving en de wens om de ruimtelijke kwaliteit van zowel de school als de directe omgeving te versterken.

De buitenruimte vormt een integraal onderdeel van de leeromgeving. Het terrein ontwikkelt zich tot een groen schoolpark waar leren, ontmoeten, bewegen, verblijven en buitenonderwijs samenkomen. De inrichting biedt ruimte voor ontmoeting en ontspanning, ondersteunt het onderwijsconcept van de school en stimuleert leerlingen om gebruik te maken van hun eigen terrein. Tegelijkertijd wordt ingezet op een veilige en logische ontsluiting van het terrein voor voetgangers, fietsers en bezoekers. Zo draagt de buitenruimte niet alleen bij aan de kwaliteit van het onderwijs, maar ook aan de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de omgeving.

Annex 8: BIM-leidraad bij projecten (zie Bricsys)